*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 69. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 11-го КВІТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, APRIL 11, 1975 No. 69. VOL. LXXXII.

ПОМЕРЛИЙ НЕСПОДІВАНО В СЕРЕДУ СВ. П. ПРОФ. Д-Р ВАСИЛЬ СТЕЦЮК БУДЕ ПОХОВАНИЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ В БАВНД БРУКУ ЦІЄЇ СУБОТИ

Джерзі Сиві. — В середу, 9 квітня в полудневих годинах, як уже було інформовано у частині накладу попереднього числа „Свободи" з 10 квітня, в дорозі з дому в Джерзі Сиві до місця праці у Сітон Голл Університету в Савт Орандж біля Нюарку нагло помер на розрив серця довголітній професор цього університету, св. п. д-р Василь Стецюк, видатний науковець і педагог, суспільно-громадський діяч, довголітній генеральний секретар Ради Наукових Товариств ім. Шевченка і дійсний член цього Товариства, професор Українського Вільного Університету, автор багатьох наукових праць і підручників. При всіх своїх багатьох зайняттях та науковій і педагогічній активностях, св. п. проф. д-р Василь Стецюк від майже двадцяти років був директором і керівником вакаційних курсів українознавства на оселі УНСоюзу на „Союзівці" в Кергонксоні.

Св. п. проф. д-р Василь Стецюк

Тлінні останки св. п. проф. д-ра Василя Стецюка спочивають у похоронному заведенні Ковальчика, 129 Grand Streeet, Jersey City. Панахиди за спокій душі заповіджені на четвер 10 квітня і п'ятницю 11 квітня, о годині 7.30 вечора у згаданому заведенні (у безпосередньому віддалені від „Свободи"). Похорони відбудуться в суботу 12 квітня о год. 9 ранку з похоронного заведення і церкви свв. Петра і Павла, Вентлі евеню, Джерзі Ситі. Після Служби Божої тлінні останки Покійного будуть перевезені на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку і там покладені на вічний спочинок.

ЖУРНАЛІСТИЧНИЙ ПАНЕЛЬ У Л.-М. КЛЮБІ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Ню Йорк. — Управа СУЖА інформує, що з уваги на ненадійну смерть св.п. проф. д-ра Василя Стецюка запляннований на п'ятницю 11 квітня журналістичний панель в Літературно-Мистецькому Клюбі не відбудеться. Про чергову дату вечора буде окреме повідомлення.

Цієї неділі відбудеться посвячення пам'ятника на могилі Дмитра Донцова

Ню Йорк. — Комітет посвячення пам'ятника на могилі сл.п. д-ра Дмитра Донцова інформує, що численні громади і поодинокі репрезентанти багатьох політичних і суспільно-громадських організацій зголосили вже свою участь у посвячені. Репрезентовані будуть не тільки українські поселення із країни ЗСА і Канади, але також з Европи та інших частин світу. У посвяченні візьмуть участь — голова Проводу ОУН і ЦК АБН Ярослав Ттецько, голова СУВФ д-р Роман Малащук, редактор „АБН Кореспонденц" мгр Слава Стецько та інші.

Посвячення пам'ятника відбудеться в неділю, 13-го квітня ц.р., на Українському Православному Цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку. Урочистості розпічнуться Архиєрейською Службою Божою, що її відправить о годині 10-й рано в сослуженні численного духовенства Архиєпископ УПЦеркви в ЗСА Владика Марко, який довершить також чину посвячення пам'ятника. До служби Божої співатиме хор церкви-пам'ятника св. Андрея. В програмі передбачений також виступ хору Станиці I УД УНА з Нюарку під мистецьким керівництвом О. Головацького В. Юркевича.

Після посвячення, в ресторані Голлідей Інн п. Бойчука в Сомервілл (дорога ч. 22 Істбавнд) відбудеться Тризна з окремими виступами поодиноких репрезентантів політичних і суспільно-громадських організацій. На посвячення з Ню Йорку та інших більших місцевостей виїдуть окремі автобуси і бажаючі можуть з цієї форми транспортації скористати. Автобуси з Ню Йорку відїдуть о год. 8-й рано з-під Українського Народного Дому.

Карло Сачко переобраний на голову Піттсбурзької Округи УНС

Піттсбурґ (С.Т.). — В неділю 6 квітня ц.р. відбулися тут в залі Українського Народного Дому чергові річні загальні збори Округи УНСоюзу західньої Пенсилвенії — Піттсбургу, яка об'єднує 18 Відділів із 3.235 членами. Збори перевибрали на голову Карла Сачка, та вибрали членів управи в такому складі: Осип Полатайко — заступник голови, Микола Сивий — секретар, Петро Кочірко — касир. Контрольну Комісію очолив професор Олекса Горчак як голова, а членами обрано Михайла Міщука і Петра Когута. Головний радний Андрій Джула входить до Управи з уряду. Тому, що голова Округи Карло Сачко був частинно перешкоджений, збори відкрив і ними проводив заступник голови Осип Полатайко, а обов'язки секретаря сповняв Дмитро Головатий. Відкриваючи збори, Осип Полатайко привітав зокрема головного організатора Степана Гавриша і приявних, головного радного Андрія Джулу. По прийнятті порядку нарад, вислухано ко-

Карло Сачко

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ УККА ПОКЛИКАЛА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ „РОКУ ЖІНКИ", НАМІТИЛА ЧАС І МІСЦЕ ЧЕРГОВОГО КОНГРЕСУ

Ню Йорк. (УККА) — В п'ятницю, 4-го квітня, тут відбулися чергові наради Президії Екзекутиви УККА в Ню Йорку, якими проводив екзекутивний заступник президента Йосип Лисогір та на яких розглянено і полагоджено ряд справ, зв'язаних із діяльністю Українського Конгресового Комітету Америки.

По відкритті нарад протокол з останнього засідання Президії Екзекутиви УККА, яке відбулося в лютому ц. р., відчитав секретар Богдан Казанівський. Мгр. Іванна Рожанковська голова СУА і одна із заступниць президента УККА, поінформувала про наради в Ню Йорку в справі відзначення в цьому році Дня Української Жінки. В нарадах взяли участь представниці жіночих організацій. Вирішено, що всі імпрези „Року Жінки" повинні мати загально - громадський характер і в них повинні взяти участь всі громадяни. Плян тих імпрез опрацює покликаний Діловий Комітет. Вся ця акція переводитисьме в рамцях СФУЖО у всіх країнах українського поселення.

Після дискусії рішено створити Крайовий Комітет „Року Жінки". Доповідачка запропонувала Комітет в такому складі: Жінки: голова— Л. Бурачинська (СУА), містоголова — У. Целевич, М. Бек, О. Кузьмович і секретар — С. Букшована; члени: Д. Степаняк, М. Душник, О. Селепина, Л. Чайковська, З. Карпінська, Г. Климук, Д. Бойдуник, Л. Різник і М. Савчак; Чоловіки: о. М. Харина, о. Е. Новицький, Я. Гайвас, І. Базарко, І. Білинський, М. Степаненко, В. Омельченко, В. Шандор, М.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРЕДСТАВНИЦЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА ВІДВІДУЄ БРАЗИЛІЮ

Референтка Суспільної Опіки Головної Управи Союзу Українок Америки, д-р Теодозія Савицька, виїхала на чотиротижневі відвідини українських поселень у Бразилії, щоб познайомитися на місці з наслідками допомогової акції, яку веде СУА в тій країні вже від 1967 року.

Допомогова діяльність Суспільної Опіки СУА здобула собі вже загальне признання громадянства і вдячність сотень і тисячів українських людей по всьому світі, а зокрема залишенців і дітей в Західній Німеччині.

Діяльність Суспільної Опіки СУА в Бразилії — це окрема сторінка, бо тут, крім звичайної харитативної діяльности, як організування посилок і грошевих допомог для бідних, заініційовано одну з найуспішніших акцій, щоб допомогти нашій молоді в Бразилії вирватися з низів, здобути належну освіту і станути у проводі української громади у тій країні.

Для незаможних та здібних дітей Суспільна Опіка СУА стала підшукувати опікунів, спонзорів серед наших людей в Америці. Оті прибрані батьки допомогли вже десяткам нашої бідної молоді в Бразилії здобути кращу освіту і одночасно зберегли її від денаціоналізації. Як видно із зворушливого листування між опікунами і дітьми, з багатьох з отих молодих людей виростуть свідомі громадяни, науковці, журналісти, провідники і виховники дальших поколінь.

У картотеці Суспільної Опіки СУА сьогодні 140 стипендистів, 140 бразилійських українських дітей (у „Свободі" з дня 27-го березня ц. р. зайшла прикра помилка в друку, де замість числа стипендистів 160 попала цифра 10. /140 стипендистів у Бразилії, а 20 в країнах Европи./). Відвідати бодай частину з них, поглянути як вони вчаться, які їх проблеми, які їхні потреби — оце й завдання представниці СУА д-р Теодозії Савицької, яка чи не найбільше причинилася до розбудови цього проєкту і втримує листовний контакт з усіми стипендистами.

Побут у Бразилії дасть нагоду представниці СУА зорі-

(Закінчення на стор. 3-ій)

В Ню Джерзі відбудеться в червні Другий Український Фестиваль

Другий Український Фестиваль в „Гарден Стейт Артс Сентер" в Голмдел, Н.Дж., відбудеться в суботу, 7-го червня цього року. Офіційне проголошення Фестивалю вітали члени Комітету та три красуні в українських народних одягах українською писанкою. Стоять (зліва): Марта Возняк, Фредрик Век, голова Комісії зв'язків Ню Джерзі Гайвей Авторіті; Любов Мостова, Міс Союзівка 1975; інж. Михайло Чайківський, голова фестивального комітету; Уліта Ольшанівська та Андрій Кейбіда, голова комітету продажу квитків.

Голмдел, Н.Дж. — За спонзорством Ню Джерзі Гайвей Авторіті в суботу, 7 червня 1975 року у велетенському „Гарден Стейт Артс Сентер" біля Голмделу, як і минулого року, відбудеться Другий Український Фестиваль — показ найкращих мистецьких досягнень майстрів музики, співу, танку, виступи ансамблів, творчих колективів молоді, театральних груп, бандуристів та ін.

Дирекція установи - спонзора офіційно проголосила Другий Український Фестиваль 24 березня, у навечер'я Великодня, в присутності представників Українського Комітету Фестивалю, а також 18-літньої Любови Мостової з Ірвінгтону, Н.Дж., 18-літньої Уліти Ольшанівської з Нюарку та 20-літньої Марти Возняк з Міллбурну, зодягнених в барвисті українські народні строї.

Минулорічний Український Фестиваль був рекордовим щодо краси й різноманітности програми та щодо кількости глядачів: понад 8,000 осіб. Цьогорічна програма буде ще цікавіша, з наголошенням на славетну українську великодню писанку, а такою мальовничою писанкою називають у світі всю українську культуру. Мистецькі групи й ансамблі сподіваються ще більшої кількости відвідувачів-гостей, тим більше, що Фестиваль відбудеться в суботу: у перший частині по полудні виступи матимуть місце надворі, під відкритим небом (крім оглядин мистецьких образотворчих виставок, показу стилевої української

(Закінчення на стор. 3-ій)

В СССР мобілізують населення на панщизняний „суботник"

Москва. — В суботу 19-го квітня буде в СССР панщизняний день т. зв. „День всесоюзного комуністичного суботника", що нібито має бути водночас „днем ударної праці". Вся совєтська преса переповнена статтями і закликами до населення готуватися до цього „Всесоюзного комуністичного суботника", з доручення партії т. зв. наставники ведуть індивідуальні і групові розмови з робітниками і селянами, щоб створити атмосферу для якнаймасовішої участи громадян у цьому „суботнику".

Здійснюючи плян такого панщизняного „суботника" у всесоюзному маштабі, совєтський режим досягає двох цілей: примушує віддати безкоштовно один день праці „соціялістичній вітчизні", а друге, добивається понадплянової продукції, що зокрема для режиму є важливим в цьому році, коли кінчається останній рік дев'ятої п'ятирічки.

ЗВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКИ

Почалися святкування для відзначення 200-річчя Незалежности З'єднаних Стейтів Америки. Ціла країна вкривається сіткою комітетів і товариств, присвячених тим великим роковинам. Усі міста, численні організації, національні групи, міські й стейтові управи та державна адміністрація всебічно приготовляються до них.

У тих святкуваннях не може бракувати і нас, української групи в ЗСА. Для цієї справи вже постали в деяких містах місцеві комітети, а в інших вони підготовляються. Підготовляється теж стейтові формації. Зорганізовано Український Крайовий Комітет 200-річчя Незалежности ЗСА.

Як відомо, Крайовий Комітет створено на нараді представників громадських організаційних централь в Ню Йорку в суботу, 1-го березня 1975 р. Український Конгресовий Комітет Америки запросив усі наші громадські центральні з'єднання вислати своїх представників на ці наради, численні з них взяли в ній участь. Інші, які з такої чи іншої причини участи не взяли, запрошені зголосити своїх членів до праці, що повинна охопити нас усіх без вийнятку. Ціла наша Громада мусить внести свій творчий труд у це діло! Праця кожного громадянина й кожної групи, чи організації побажані і потрібні в неменшій мірі, як їхні ідеї, ініціятива та участь у керівництві.

Завдання перед нами величезні й часу залишилося не багато. Тільки збірні зусилля можуть надолужити невикористані досі час і можливості. Завдання наші в двох площинах:

І. Разом з цілою американською громадськістю відзначити роковини тої великої історичної події, якою була Американська Революція і у її висліді побудова незалежної держави. Американська Революція — великий межовий камінь не лише в історії американського континенту, але й цілого світу. Американська Революція причинилася до творення нової дійсности на нашій плянеті і її наслідки відчуваються ще сьогодні. Перед нашими історикам велике завдання: документально з'ясувати прибуття перших наших поселенців до берегів цієї країни та їхній духовий і фізичний вклад в її будову, ріст та здобуття незалежности, а після цього в її зміцненню й могутности. Як нас не бракувало в трудах і боротьбі за долю цієї країни, так і не сміє бракувати у відзначуванні 200-річчя її державної незалежности. У всіх містах і стейтах, на всіх поземах ми візьмемо активну участь. Як разом з усіма творили ми минуле й сучасне ЗСА, так само творитимемо їхнє майбутнє!

ІІ. Рівнорядно з цими завданнями українська громадськість в ЗСА дає свою частину зусиль і несе свій уділ відповідальности в визвольній боротьбі українського народу, в боротьбі всіх народів, поневолених в СССР, та в боротьбі з реакційними силами й намірами комунізму й російського імперіялізму. Фронт боротьби з ними пробігає сьогодні по цілому світі, та усюди там, де живуть українські громади й українська людина, вони беруть активну, передову участь у ній. Для успіху в цій боротьбі, для виконання нашої відповідної ролі, ми мусимо виповнити дві невідхильні вимоги: 1) зберегти й постійно зміцнювати свою ідентичність, своє духово-культурне обличчя, свої національні особливості, та 2) перекувати себе, виростити себе на силу, яка має вагу у світі і в подіях, що розвиваються. Власне наша масова і активна участь у відзначуванні нами 200-річчя Американської Незалежности, включення кожної й кожного з нас у ті події й акти, що вже почалися, та в ті великі здвиги, що будуть слідувати в дальших десятиліттях, це завдання кожного з нас окремо і всієї нашої цілости.

Коли ми глянемо в минуле, то побачимо, що українці в Америці чесно вив'язалися зі своїх завдань.

Завдяки ініціятиві різних організацій і людей з нагоди 200-річчя появляться друком різні українські книжки і матеріяли. Крайовий Комітет подбає, щоб праця на цьому відтинку була скоординована, щоб поодинокі видання доповняли себе взаємно, щоб не залишилося шкідливих прогалин. Крайовий Комітет Америки поробить усі потрібні заходи, щоб ініціятиву на місцях, ініціятиву поодиноких організацій, товариств, професійних об'єднань поєднати в одну могутню, загально-крайову цілість, яка представила б нас як найповніше. Закликаємо до співпраці на всіх відтинках: в місцевих і стейтових імпрезах, в імпрезах, що їх організуватимуть центральні чинники, в спільних імпрезах з іншими національностями. Очевидно, найголовніше для нас, щоб наші власні імпрези й виступи випали як найкраще.

Сьогодні наш Український Крайовий Комітет в стадії збирання інформації про всі можливості та про пляновані всіми іншими акції і опрацьовуємо наші власні пляни. Просимо всіх наших громадян і всі наші організації й товариства до співпраці та допомоги. Крайовий Комітет зі свого боку співпрацюватиме і допоможе починам на місцях, в стейтах, та намаганням усіх наших організацій. В центрі нашої уваги виступи й маніфестація національно-політичного характеру, духово-культурного, суспільно-організаційного.

Ми свідомі великих труднощів і ще більших потреб, але ніхто з нас не сумнівається, що волею і працею нас усіх ми вив'яжемося зі своїх завдань.

Український Комітет 200-річчя Америки

Квітень 1975

СОЛІСТИ-СКРИПАЛІ ЮРІЙ І ДАНА МАЗУРКЕВИЧІ НА ВІДВІДИНАХ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк/Джерзі Ситі. — Світової слави солісти-скрипалі Юрій і Дана Мазуркевичі перебувають на американському континенті, а точніше в Канаді з 31 грудня минулого року, покинувши Україну в половині 1973 р., а СССР в липні 1974 року, але за цих тільки кілька місяців вони вже зуміли здобути широке визнання і признання з українського і позаукраїнського боку. Перший їхній публічний виступ в Торонтському Сен Лоренс Центрі („Тавн Голл") 7 березня здобув для них місцеву громаду, чому вислів дали найкращі торонтські музичні критики Джон Краґлунд з щоденника „Глоб енд Мейл" та Вілліям Літтлер з іншого найбільшого в Канаді щоденника „Торонто Стар". Щоб дещо ближче познайомитися з українською і литовською громадою також у З'єднаних Стейтах Америки, де проживає рідня Дани Мазуркевич, обидвоє мистців прибули цього тижня до Ню Йорку, а 9-го квітня в товаристві екзекутивного директора УККА мґра І. Базарка та мистця Якова Гніздовського з дружиною відвідали Український Народний Союз та „Свободу", де перевели довші розмови на тему своїх плянів. Вони поінформували, що їм пощастило добре влаштуватися в Канаді, одержавши від канадського уряду дозвіл на постійне поселення. З 15 вересня Юрій і Дана Мазуркевичі викладатимуть музику на Вестерн Онтаріо університеті в Лондоні, Онтаріо, де вони вже одержали призначення. Крім того плянують ряд самостійних концертів у всіх більших осередках Канади. До ЗСА прибули, щоб вивчити можливість влаштування таких же самостійних концертів тут ще до літа цього року, а відтак осінню. В липні-серпні вони відбуватимуть турне по Швайцарії, куди дістали запрошення від директора камерної оркестри Урса Шнайдера з Цюріху.

Юрій Мазуркевич родом зі Львова, його дружина Дана народилася у Кавнасі на Литві. Обидвоє кінчили навчання у Львові і Вільнюсі, а зустрінулися в Москві на курсах консерваторії під керівництвом одного з найкращих скрипалів світу проф. Д. Ойстраха. Обидвоє дуже скоро здобули собі ім'я серед музичного світу, виступаючи на концертах в СССР

Під час відвідин у „Свободі". Сидять (зліва): мґр Іван Базарко, пані і мистець Гніздовські, Дана і Юрій Мазуркевичі. Стоять редактори (зліва): Ігор Длябога, Зенон Снилик і Михайло Сосновський.

і за його кордонами. Ю. Мазуркевич виступав в 1969 році на світовому конкурсі скрипалів у Монтреалі. За успіхи одержав звання „заслуженого артиста України". З 1967 року Мазуркевичі проживали в Києві, викладаючи музику у Київській консерваторії. Про виїзд з СССР почали думати з 1971 року. В 1973 році вони покинули Київ і переїхали до Вільнюса і тут почали робити заходи, щоб одержати візу на виїзд, з чим їм пощастило рік пізніше. В половині 1974 року вони виїхали з СССР через Відень до Італії, де якийсь час проживали в Римі, втримуючи там близькі контакти з місцевими українцями, в тому з Патріярхом ПУКЦеркви Йосифом Сліпим. Під кінець 1974 року прибули до Канади.

Якщо їм пощастить з намі́ченими плянами, то українська громада в ЗСА матиме змогу в близькому майбутньому безпосередньо познайомитися з високої кляси і вже світової слави українськими солістами-скрипалями.

ЗСА можуть прийняти деяких південнов'єтнамських втікачів

Вашинґтон. — Речники Уряду повідомили, що президент Джералд Форд розглядає можливість дозволити кільком тисячам південнов'єтнамських втікачів від комуністичної агресії переселитися до ЗСА, особливо тим, життя яких може бути загрожене, якщо Південний В'єтнам окупували б комуністи. Ця справа була обговорена Президентом і Крайовою Радою Безпеки в середу, 9 квітня. Коментатори думають, що першенство на таке переселення до ЗСА мали б чільні члени сайгонського уряду та військові старшини, як також особи, які працювали для американських урядових установ. Справу цієї гуманітарної допомоги, як також можливої військової допомоги для Сайґону президент Форд мав точніше з'ясувати в своїй промові про закордонні справи на спільній сесії Конгресу в четвер, 10 квітня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу $5 в міс. За кожну зміну адреси — 25 ц. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши задресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Слава на папері

Совєтський російський режим докладає всіх зусиль, щоб „запалити вогнем патріотизму і відданости соціялістичній батьківщині" всіх громадян у зв'язку з недалеком датою 30-річчя закінчення Другої світової війни, яку в СССР охрищено „великою вітчизняною війною". Причини і мотиви такої політики режиму ясні і про них зайво писати: йдеться про те, щоб у громадян СССР зміцнити „любов до соціялістичної батьківщини" і „зореносної" Москви, під проводом якої нібито народи СССР врятувалися від німецько - гітлерівського ярма.

Але натиск на відзначування кінця Другої світової війни не обмежується до газетних статтей і закликів, до публічних зборів і підготовки військових та громадських парад. Москва прагне „увіковічнити" здобуту завдяки західнім альянтам славу у мистецьких творах майстрів пера, пензля, кінематографії та музики, в поезіях, повістях, картинах, кантатах і фільмах. Мистці усіх жанрів дістали цілком виразне доручення про такі мистецькі твори подбати вже до травневої дати, а принаймні зачати якусь роботу на визначену тему.

Соцзамовлення зобов'язує, очевидно, і поетів та письменників України. Про розміри такого замовлення довідуємося із статті письменника Юрія Збанацького „Перемогє", що появилася у першому числі журналу „Жовтень" 1975 року. Він нагадує українським письменникам, що „в російській літературі з'явилися воєнні романи Юрія Бондарева, кіносценарій „Визволення", за яким поставлено однойменний фільм ... „Блокада" Олександра Чаковського, романи Костянтина Симонова та інші твори, які швидко завоювали визнання і велику увагу читачів та глядачів не лише в нашій країні".

Дещо, очевидно, написано в Україні, але все це, на думку Ю. Збанацького, цілком замало. Виявляється, що на соцзамовлення не відгукнулися широко відомі українські підсовєтські автори, що, треба припускати, й дало поштовх Збанацькому написати цю статтю. Він так і пише: „читач чекає нових творів про велику вітчизняну війну від Олеся Гончара і Михайла Стельмаха, Василя Козаченка і Павла Загребельного, Василя Земляка й Натана Рибака, Олександра Сизоненка і Платона Воронька. Незалежно від того, чи встигнуть вони побачити світ до 30-річчя дня перемоги, а чи з'являться трохи пізніше, ці твори, безумовно, відкриють нові сторінки славної історії..."

Сьогодні вже не тільки історики та політики, але й все більше тямущих людей знає, що рішальною заохотою для Гітлера в його божевільних плянах оволодіти світом було порозуміння з другим таким маніяком, Сталіним. Без порозуміння і домовлення з Кремлем, Гітлер не був би поважився нападати на Польщу.

Відомий також перебіг тієї Другої світової війни. Коли два воєнні змовники, Гітлер і Сталін, самі схопилися за чуби, без альянтської допомоги із Совєтського Союзу було б залишилось мокре місце.

Після того, як альянти розбили народовбивчий Третій Райх, всю славу за це почав приписувати собі такий же народовбивчий Совєтський Союз. І сьогодні, тридцять років після того гітлерівсько - сталінського воєнного божевілля, всю славу за розгром одного з агресорів, приписує собі не менш агресивний Совєтський Союз. Приписує собі на папері і заставляє своїх невільників записувати папір цією фальшивою славою. Щож, папір терпеливий, але історія справедлива ...

Не тільки сироти

Дуже похвальною є гуманна діяльність Вашингтону відносно масового перевозу до ЗСА в'єтнамських сиріт, які були адоптовані американськими родинами. З уваги на те, що багато з тих дітей хворі, а також велика кількість із них расово мішані, бо батьки — це американські вояки, які відбували службу у В'єтнамі — доля цих дітей в країні їхнього народження не була б завидною, зокрема тепер, коли комуністичні війська займають все більші частини Південного В'єтнаму. Тому треба привітати старання Уряду, головно президента Форда, вивезти якнайбільше тих сиріт.

Але допомоги потребують не тільки в'єтнамські сироти та небажані діти. Потребує її також і доросле населення Південного В'єтнаму. У цій азійській країні мільйони втікачів перед наступом північнов'єтнамських регулярних військових частин і партизанів В'єтконг опинилися без даху над головою, без харчів, без конечної медичної опіки. Америка повинна негайно допомогти тим втікачам, також порушити цю справу на форумі Об'єднаних Націй чи звернутися за допомогою до Міжнародного Червоного Хреста.

Уряд ЗСА може зробити для в'єтнамських втікачів різного віку навіть більше: відкрити в'їзд до цієї країни для тих, які бажали б переселитися до ЗСА. Америка завжди була і далі є прибіжищем для переслідуваних за їхні політичні чи релігійні переконання, прибіжищем для поневолених і притулком для бідних усіх країн світу. Тепер, коли в'єтнамським втікачам загрожує жорстока розправа з боку комуністичних агресорів, Америка повинна відкрити для цих втікачів двері, подібно як це зробила після Другої світової війни, коли дозволила понад 400,000 втікачам із Совєтського Союзу та інших комуністичних країн Східної Европи поселитися у цій свободолюбній країні. На американську допомогу очікують і заслуговують не тільки сироти - діти, але й дорослі жертви комуністичної агресії.

П. Феденко

НОВІ НЕБЕЗПЕКИ

Між подіями, що притягають увагу політичних чинників у світі, стоїть на першім місці Португалія. Трагедія В'єтнаму й Камбоджі, хоч тяжкі муки людности цих народів знаходять співчуття в світі, відступає на задній плян. Бо політично, коли в цих країнах запанують комуністи, загроза для західніх великодержав і Японії не збільшиться. Коли є великий комуністичний Китай в Азії, то перемога комуністів у деяких малих країнах Сходу не буде б катастрофою для демократичних країн Заходу. З усього видно, що суспільство Америки втомилося безконечною війною у В'єтнамі і схиляється до формули: „кращий жахливий кінець, ніж жах без кінця"...

Інша справа Португалії, що знаходиться на невралгічній точці світової політики. Коли рік тому командири армії скинули диктаторський режим, що панував у Португалії більше 40 років, то у вільному світі прийняли переворот з великою полегшею: вірили, що Португалія, найзахідніша країна Европи, створить у себе демократичний лад і не буде „п'ятим колесом у возі" в союзі — НАТО. Думалося, що ліберальні командири армії, на чолі з генералом де Спінолею, скинувши тиранію, створену Салязаром, поведуть Португалію шляхом парляментарної демократії. Однак не так склалося. В країні загальної непевности, в масах, політично не вироблених, поширила свою пропаганду партія, котра розуміє слово „демократія" на свій лад: не як той устрій, що гарантує всім громадянам рівне право, а такий режим, де одна партія володіє, як „влада, необмежена ніякими законами, спираючись на фізичне насильство" (слова Леніна). Провідник португальської компартії Куняль, вірний Москві, тримався напочатку, після упадку старого режиму, „скромно. Хоч він вступив до нового уряду, але без влади був - яким міністерством. Зате його партія всю енергію спрямувала на пропаганду і на організацію мас. Куняльові удалося поставити професійні робітничі спілки на службу комуністам. Друге завдання — вплив у війську. Португальська компартія теж у великій мірі виконала. До голосу комуністів прислухаються провідники революційної військової ради, де мають слово переважно молоді офіцери. Здавалось би, люди військові не піддаються комуністичній пропаганді. Але після успіхів „Жовтневої революції" в Росії, в якій велике число офіцерів царської армії пішло за комуністами, теж в інших країнах офіцери піддаються комуністичній „міторогії" і стають прихильниками „диктатури пролетаріяту" чи „народної демократії". Португальські комуністи підкреслюють у своїй пропаганді, що вони діють в згоді з військовою революційною радою. 25 квітня 1975 р. в Португалії відбудуться вибори до Установчої Ради, яка має створити конституцію держави і новий уряд. Однак, військова революційна рада заявила, що вона і після виборів буде впливати на законодавство і на політику уряду. Чи з цього не виникне конфлікт між урядом, створеним після виборів до парляменту, та військовою „хунтою"?

Лідер комуністів Куняль твердить, мовляв, у Португалії протягом року вже минула доба „буржуазної демократії" і що на її місце має прийти режим „пролетарської" чи „народної демократії". Це значить: які б закони не затвердив уряд, що вийде із всенародного голосування, то все одно компартія буде сама рішати про устрій держави. Невідомо, як довго буде тривати дружба між компартією та революційною військовою радою. Коли комуністи почують себе досить сильними, то поміщують і своїх прихильників-офіцерів „на зелену пашу". Голос португальських соціялістів, що протестують проти плянів компартії створити в Португалії режим „народної демократії" в стилі Польщі або Угорщини, лишається голосом вопіющого в пустині.

Відомо, що події в Португалії занепокоєли уряди демократичних держав. Дипломати Англії, Америки, Західної Німеччини й Бельгії в Лісбоні передали португальському урядові свої пересторги проти ліквідації демократії в Португалії. Само собою зрозуміло, коли б Португалія містилася десь в центральній Африці або в далеких країнах Азії, то все, що діється в цій державі, було б для „великої політики" байдуже. Але Португалія знаходиться на перехресті світової політики. Вона — член НАТО. На Азорських островах розташовані бази НАТО. Коли б у Лісбоні запанували комуністи, то союз з таким режимом був би для демократичних держав безвартісний. „Народна демократія" — Португалія стала б на службу Москві.

Ще уряд царської Росії мріяв опанувати Босфор і Дарданелі, щоб мати вільний доступ до Середземного моря. Комуністична Москва вже цього досягнула: воєнні совєтські кораблі плавають у Середземнім морі і слідкують за рухами 6 американської фльоти в тім морі, що його називали римляни — маре нострум (наше море). Коли б Москві вдалося „витіснити бази НАТО з португальської території і поставити там свою смертоносну зброю, то країни Західної Европи опинилися б у совєтських кліщах: на сході — „залізна заслона", на заході Азори і порти Португалії. Чи не створило б це ситуацію „задушення" для держав НАТО? Чи не було б це положення, подібне до драматичних років на Кубі 1962 р., коли Хрущов посилав туди свої ракети з атомовими набоями?

Яр. Рудницький

ПАРАГВАЙ ОЧИМА МОВОЗНАВЦЯ

Парагвай займає окреме місце серед усіх південноамериканських держав своєю мовною політикою. Конституція з 1967 р. визнала країну двомовною, еспанською (кастилійською)-гварані й згідно з п'ятою статтею цієї конституції „національні мови республики є еспанська й гварані; в офіційному вжиткові є еспанська мова". Іншими словами в Парагваю панує „мовна свобода" для тубільчого населення, а конституційне забезпечення її зразковане на швайцарській конституції з 1938 р., яка визнає три „офіційні" мови — німецьку, французьку й італійську, й чотири „національні" — крім згаданих ще (рето) романшську. Хоч тяжко порівнювати Швайцарію з Парагваєм під багатьма іншими оглядами, то проте відрізняння „національних" і „офіційних" мов у цій континентальній країні Південної Америки має не абияку схожість.

Насправді, Парагвай — єдина країна в Америці, що піднесла індійську, тубільчу мову до статусу „національної" мови, забезпечивши її окремою статтею в основному законі країни. Ба, щобільше, в одній із дальших статтей парагвайської конституції (§ 92), ще раз згадується гварані: „Держава має піддержувати культуру в усіх її виявах. Вона має піклуватися гварані й пособляти її навчанню, розвиткові й удосконаленню".

Згідно з цими напрямними мовної політики парагвайського уряду, мова тубільців введена в шкільництво, нею говорять не тільки самі індіяни, але й білі, чи мішанці, і взагалі нею пишуться, як „національною" мовою країни. Як сказано, ні одна з американських держав не забезпечила своїх аборигенних мов так основно й далеко, як Парагвай. І хоч еспанська (кастилійська) мова є в офіційному вжитку, то гварані є властиво і матірньою мовою більшости населення. Згідно з статистикою сорок відсотків населення говорить тільки по гвараніському, п'ятдесят чотири відсотки мешканців країни — двомовні, еспансько - гварані; тільки п'ять відсотків не знають мови тубільців. Дуже малий відсоток припадає на двомовних німців, росіян, поляків і інших, включно з українцями (коло восьми тисяч). Вони вживають еспанської мови в додатку до своєї рідної. Українські мови вживають на своїй земляки, поселені на аргентинсько - бразилійському пограниччі (провінції Місіонес і Парана). Головне місце вжитку — родина, церква, читальня „Просвіти". На жаль, не маємо в Парагваю системи двомовних шкіл, що їх можна б порівняти до васплінських у Прудентополі, чи Куритибі, а то й у Посадас, Апостолес, чи Буенос Айресі. А вже ніяк не можна знайти порівняння з іншомовними ціленими школами, такими, як „Гете-Шуле" в Асунсіоні, чи подібні франко- й англо - мовні колегії в Парагваю. Українці в цій країні в своїх культурномовних справах здані на поміч земляків із сусідніх країн, а там із Північної Америки.

Дм. Грушецький

ТВОРЦІ НЕПРОМИНАЛЬНОГО

Саме так можна назвати нашу капелю бандуристів ім. Шевченка на чолі з її „батьком отаманом" — Григорієм Китастим. Отак без жадної підтримки збоку якоїсь української організації, без великого шуму й розголосу вже 34 роки наші кобзарі жертвенно й безкомпромісово обстоюють кобзарське мистецтво поза межами рідної землі. (Та ще за горами вже й 60-ліття її існування. Недавно читали ми в „Свободі" гарну статтю найстаршого бандуриста — Василя Ємця про те, як він 1918 року заснував цю капелю).

Не забуваємо наші бандуристи і про зміну. Деякі працюють з молоддю, як Цюра, Петро Китастий, Потапенко, та й сам маестро Китастий має 50 учнів - бандуристів у Клівленді. Час від часу порадують нас своїми концертами, а кращі твори свої записують на платівки. Вони їх видали вже шістнадцять.

Багато в нас видається різних платівок: одними — більше захоплюємося, іншими — менше, а деякі можна слухати тільки один раз. Платівки ж капелі вічно молоді. Іноді здається, що вони вже нам „переїлися", але вистачить не чути їх деякий час, як вони наново зворушують нас і своїм виконанням і гармонією.

Ось, наприклад, пісня „Встає хмара..." — здається вже дуже „старою", ми її чули безліч разів, а коли вслухається в неї уважно, то вона знову „бере за живе". Задумливо плине мелодія і досконалому акорді, і линеш рідне слово... Оте СЛОВО, що його, за пов'ям українського народу, сам Бог вкладає кобзарям в уста. Те слово, якому ворог виповів нещадний бій, і в тому бою капеля — це непереможна фортеця. Так, фортеця!

Ось послухайте платівку „Слово Тараса", що її вживаємо в школі за зразок звучання української мови, чи не відчуєте „мурашок по спині"? Або „Карпатські січовики", „Нагадай, бандуро" і багато інших. Або слухайте крилаті марші: „Вставай, народе", „Тютюнник", „Українa", що вже чверть століття прикрашують наші патріотичні святкування, — це ж перлини. Всі платівки нашої капелі це велика цінність. Деякі з них майже ніде не можна купити, наприклад, платівку з колядками.

Ми просто не усвідомлюємо собі, який могутній смолоскип нашої культури ця капеля. Ми приймаємо її існування, як щось натуральне, що має вічно бути з нами, і часто не дуже цінуємо її.

Палить сором, коли згадати, що в Чикаго Китасто навіть бойкотували, і намагалися всякими погрозами й шантажем зірвати ювілей його тільки через те, що Китастий, як мистець, зустрічався з мистцями з України. На щастя, знайшлася група людей, що не злякалася погроз тих, що були здібні, через непорозуміння дивитися на речі тільки з недалекої перспективи. Ця група людей довела до кінця, і ювілей таки відбувся. Відбувся славно! І не можна забути той зворушливий момент, коли Китастий вийшов на сцену, а всі люди (зала повна-повнісінька) встали, виявляючи любов і пошану до свого дорогого бандуриста.

Хай же нагородою і надхненням нашим бандуристам і їхньому диригентові буде щире ставлення цих, що розуміють вагу своєї культури і люблять та шанують її творців.

Дотримуючись кобзарської традиції, капеля оспівує важливіші події з сучасности. Матимемо можливість почути те оспівування, бо в травні капеля вибирається на турне по східній Америці. Перед своїм турне бандуристи порадували нас ще одну перлину. Це нова платівка під назвою „Вставай, народе!" з обкладинкою нашого незрівняного „козака" — Едварда Козака. Запис бездоганний з технічного боку, виконання прегарне, рука маестра Григорія Китастого владно відчувається всюди. Добрі солісти: крім М. Мінського, що вже відомий нашій громаді, це Щарик, Оришкевич, Писаренко і Петро Гончаренко. В капелі, як і слід чекати, бандури є справжніми провідниками для співаків, вони такі дружні, що місцями нагадують краплі, що спадають і відлунюють.

Безперечно, ця платівка — це дальше наше культурне надбання.

Вітаємо капелю з радістю і дякуємо бандуристам — нашим амбасадорам культури — та їхньому талановитому диригентові й композиторові — Григорієві Китастому. Вони — творці непроминального!

Президент Ніксон запевняв Сайгон про допомогу на випадок комуністичного наступу

Вашингтон. — Відповідаючи на закиди демократичного сенатора Генрі Джексона, що між попереднім урядом ЗСА та Південним В'єтнамом були „таємні договори" щодо нової військової допомоги, пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен у середу, 9 квітня, заявив, що колишній президент Ричард Ніксон дійсно приватно запевняв південнов'єтнамського президента Нгуєна Ван Тію, що на випадок нової комуністичної офензиви Америка „зареагує енергійно", але сказав, що ці приватні запевнення президента Ніксона по суті не різнилися від публічних заяв Президента та членів уряду в цій справі. Крім того — сказав Нессен — ці приватні і публічні обіцянки стали неактуальними після того, як Конґрес в серпні 1973-го року проголосував заборонити дальше вживання американських військових частин в Індокитаї. Коментатори твердять, що президент Ніксон дав ці запевнення для Нгуєна Ван Тію щоб заохотити Сайгон погодитися на перемир'я, яке опісля таки було підписане в Парижі в січні 1973-го року. Тому, що Конґрес проголосував, що ЗСА не можуть мілітарно втручатися у війну в Індокитаї, то теперішній президент Форд і державний секретар Генрі Кіссінджер заявили, наголошують, що хоча ЗСА не мають фактичного зобов'язання допомагати Сайгонові, то все одно мають „моральне зобов'язання".

Немає доказів, що Сі-Ай-Ей було причетне до вбивства президента Кеннеді

Вашингтон. — Дейвид Белін, екзекутивний директор комісії, очолюваної віцепрезидентом Нелсоном Рокефеллером, у п'ятницю, 4 квітня, заявив, що комісія не одержала „жадних вірогідних доказів", що Центральна Розвідча Агенція (Сі-Ай-Ей) була в будь-який спосіб причетна до вбиства президента Джона Кеннеді в листопаді 1963-го року. Белін поставив під серйозний сумнів твердження деяких лівих кругів, особливо групи, очолюваної неґритянським актором - комедіянтом Диком Грегорі, що тодішній працівник Сі-Ай-Ей Говард Гант, заміщаний пізніше у Вотергейтській афері, був приявний позиційно на місці атентату в Далласі, Тексас. Комісія Рокефеллера, як відомо, тепер розглядає закиди, що Сі-Ай-Ей нібито нарушувало свій власний статут, занимаючися розвідчою діяльністю на території ЗСА. Екзекутивний директор комісії Белін також сказав, що нема жадних доказів, які заперечили б висновок Комісії Воррена, яка рішила, що вбивник президента Кеннеді Лі Гарві Освалд діяв сам. Деякі круги і особи, ще тепер твердять, що Освалд або був найнятий якоюсь групою ворогів Кеннеді, або був цілком невинний, а президента Кеннеді вбив нібито хтось інший.

В СССР сталася залізнична катастрофа

Москва. — Аґентство Ройтерс поінформувало, що на шляху між Кавказом і Вільном пасажирський потяг зударився 4 квітня з вантажним потягом. В катастрофі мало загинули більше число людей. Литовська газета „Тієса" з 6 квітня підтвердила факт катастрофи, але не подала ніяких подробиць. Литовець, який прибув до Москви і сам був у цій катастрофі, поінформував, що великі жертви в людях спричинив той факт, що вантажний потяг складався з цистерн з бензиною. Приударі пасажирські вагони були облиті бензиною, яка загорілася і пасажири, не маючи змоги видістатися з поломаних вагонів, згоріли живцем.

Василь Плющ

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

(До 50-ліття заснування СВУ-СУМ та 45-ліття процесу над ними).

(4)

За моїми підрахунками у той чи інший спосіб з рухом СВУ-СУМ-у було пов'язано біля 500 науковців та письменників.

Надзвичайно велику ролю у справі пропаганди ідей СВУ, тобто ідей національного визволення, християнського гуманізму та взагалі розповсюдження ідеалістичного світогляду, відіграла Українська Автокефальна Православна Церква. УАПЦ постала в 1921 р., вже за два роки її існування в Україні було 26 єпископів, 2,500 священиків та дияконів і до 2,000 українських парафій[11]. У церковний рух активно включилася українська інтелігенція. У складі священства УАПЦ було багато високоосвічених людей, у братствах і сестрицтвах, при парафіях, у церковних хорах та різних харитативних організаціях брали активну участь студенти, вчителі, наукові працівники.

Провідні діячі СВУ дуже добре розуміли велику ролю української національної церкви в боротьбі з комунізмом і в справі збереження української духовости та національного самопізнання. Крім того УАПЦ була єдиною напівлегальною можливістю об'єднання людей.

Велику ролю у пропаганді ідей СВУ на відтинку національного виховання та освідомлення селянських мас відограв кооперативний рух на селі у 1928 р. Вукопспілка" об'єднувала 41 районів з 9,636 кооперативами, в яких було 3,065,000 членів. „Сільський Господар" об'єднував 22,116 кооператив із 2,947,000 членів, в „Українбанку" було 17 союзів і 5,800 кооператив. Крім того існували ще й інші кооперативи та їх об'єднання, як „Промислова Кооперація", „Буряксоюз", „Книгоспілка" та інші. Впливи СВУ в кооперативних установах були надзвичайно великі[12].

Через педагогічну групу СВУ провадилася завзята боротьба за українізацію навчальних закладів та національне виховання молоді. Пощастило в той час майже повністю українізувати середні школи, у великій кількості інститутів, технікумів, професійних шкіл навчальною мовою стала українська[13].

Надзвичайно велику вагу приділяла СВУ видавничій справі. Дічі СВУ розуміли дуже добре, що через друковане слово найзручніше вести відповідну національно-освітню та ідеологічну працю. Не зважаючи на совєтську цензуру, в ці роки пощастило видати десятки підручників, просякнених національною ідеологією. Н. Павлушкова пише, що майже всі підручники для шкіл складалися за методичними вказівками Науково - педагогічної комісії, а членами її та авторами підручників були такі члени СВУ, як Г. Іваниця, Г. Голоскевич, К. Шило, В. Дога та інші[14]. М. Скрипник у наказі по НКО від 10. 1. 1929 р. писав: „Ці підручники київських авторів, зокрема чільної їх групи, складають до 90% всього числа примірників підручників, що вживаються по сільських школах нашої республіки". Мова була якраз про підручники, які складали члени СВУ.

Спеціяльна увага була приділена видавництву українського письменства.

Завдяки впливам СВУ в найбільших точочасних видавництвах України, як „Книгоспілка", „Державне", „Слово", „Рух", „Сяйво" та інші, саме в ці роки пощастило видати повні або майже повні збірки творів українських клясиків, переклади на українську мову творів видатних письменників світової літератури, як Шекспір, Шіллер, Гете, Бальзак, Золя, Ібсен, Гамсун та інші, підтримувано було видання творів молодих українських письменників, які стояли на національних позиціях[15].

Поширення діяльности СВУ-СУМ-у на всю Україну не могло не притягнути уваги совєтського апарату до праці цих організацій. Органи совєтської таємної поліції та керівництво комуністичної партії вживають усіх заходів аби просунути в рух СВУ своїх агентів.

З поширенням діяльности, з переходом на гурткову систему, значним збільшенням членства, просякнення агентури ГПУ в рух облегшилося. Як широко просяк рух СВУ-СУМ большевицькою агентурою — сказати важко. Деякі відомості про це є у статтях, що друкувалися в „Мисі України" в працях автора цієї статті, в працях В. Наддніпрянця, М. Приходька, Д. Соловея та ін.[16]. ... нижчі й середні школи неподатні на русифікацію, слід визнати, що тогочасний стан був винятково добрий.

[11] Дивись: М. Явдась. Матеріяли до історії УАПЦ. Мюнхен, 1956. Проф. д-р Н. Полонська-Василенко. Історія УАПЦ. Український Збірник. Книга 14. Мюнхен, 1958.

[12] Дивись: Василь Плющ. Боротьба за Українську Державу під совєтською владою. Лондон, 1973. Наталя Павлушкова. Спілка Визволення України і Спілка Української Молоді. Збірник СВУ-СУМ. Книга 2. Ню Йорк-Мюнхен, 1964.

[13] У порівнянні з сучасним станом, коли викладання майже у всіх вищих навчальних закладах провадиться - російською мовою, а дитячі садки,

[14] Наталя Павлушкова. Спілка Визволення України і Спілка Української Молоді. Збірник СВУ-СУМ. Книга 2. Ню Йорк-Мюнхен, 1964.

[15] Дивись про це: Василь Плющ. Правда про Хенльовщину. Мюнхен, 1954, та вище згадувана праця цього ж автора — Боротьба За Українську Державу під совєтською владою. Лондон, 1973.

[16] Дивись список літератури наприкінці статті.

Діяльність Товариства Українських Інженерів – Відділ Ню Йорк

Напередодні річних загальних зборів метрополітального Відділу ТУІА, який під сучасну пору начислює понад 160 членів, хочемо у цій статті познайомити з діяльністю цієї установи в останньому році також і наше українське громадянство, невідривною частиною якого почувається і є Товариство Українських Інженерів. І так діюча управа Відділу у своїй минулорічній каденції влаштувала слідуючі імпрези:

Осіння Товариська Зустріч ТУІА, Відділу Ню Йорк, та КЛК відбулася у місяці жовтні минулого року на Оселі Українського Народного Союзу „Союзівці". У цьому самому місяці відбувсь „Вечір архітектурних доповідей", під час якого виступили з доповідями архітекти Аполінарій Осадца та Петро Палашевський. Вони виголосили доповіді „Архітект як технічний дорадник" та „Архітект серед суспільства рідного і нерідного".

В грудні м.р. відбувся „Вечір поезії і музики" Богдана Бойчука та Ігоря Соневицького. У місяці лютому ц.р. інж. Михайло Корчинський виголосив доповідь „Розвоєві тенденції стальної індустрії у світі та в Україні," а у місяці березні відбулася доповідь д-ра Богдана Цимбалістого „Наукові основи пояснення снів". Усі вище згадані доповіді відбулись у приміщеннях Українського Інституту Америки з пересічною фреквенцією прибл. 60 осіб.

Крім доповідей, у місяці лютому Відділ разом з лікарями влаштував „Баль українських лікарів та інженерів" у репрезентативній залі готелю П'єр, під час якого представлено 18 дебютанток. Присутніх на балю було біля 600 осіб, половину з них становила молодь.

Управа Метрополітального Відділу під час своєї останньої каденції намагалась активно співпрацювати з Головною Управою ТУІА, з сусідніми відділами Товариства та з іншими українськими професійними установами. Вона мала свого постійного представника в Об'єднаному Комітеті Українських Організацій Міста Ню Йорку, а також висилала своїх представників на репрезентативні імпрези наших громадських чи професійних установ.

Товариство зложило ряд пожертв, а саме: На Український Технічно - Господарський Інститут (УТГІ) у Мюнхені з нагоди 50-річчя його існування, на фонд дослідчих праць кредитового курсу української культури при Мерсі Коледжі у Доббс Феррі, Ню Йорк, на Український Інститут Америки, на дім Української Пластової Фундації у Ню Йорку. Також у касі Стипендійного Фонду при нашому Відділі є немала сума грошей, яка буде приділена нашим потребуючим студентам, подібно як вона була приділена у минулому році.

Старанням і працею членів нюйоркського Відділу ТУІА надруковано теорію Юрія Кондратюка п.н. „Завоювання Міжплянетних просторів". Автор монографії, українець, народжений у місті Луцьку, ще довго до перших спроб полетів на місяць, розв'язав жмут складних питань зв'язаних з міжплянетними польотами. Книжка ця надрукована перший раз українською мовою. Її можна набути у Товаристві під адресою: 2 Схід 79-та вулиця. Також незабаром появиться Збірник нюйоркського Відділу ТУІА, у якому буде задокументована діяльність управ усіх каденцій Метрополітального Відділу. Обидві вище згадані книги є результатом великого вкладу праці членів нашого Відділу, які поза своїми професійними обов'язками пожертвували не мало часу для появи цих видань.

Багато праці у розвій товариства дали в першу чергу члени управи, які гармонійно співпрацювали, успішно переводячи намічені пляни у реальні діла. Вкінці переглядаючи листу членів нюйоркського Відділу, треба ствердити, що крім стисло професійної праці по фірмах, де ті члени працюють, та крім діяльности у Товаристві, багато наших інженерів заанґажовані та займають відповідальні становища в українських наукових та суспільно - громадських установах. Тим самим вони дають свій вклад для доброго успіху української справи Великого Ню Йорку та доброго українського імени.

інж. Любомир Калинич

Признано нагороди „Оскара"

Лос Анджелес, Каліфорнія. — У вівторок, 8 квітня, тут відбулася 47-ма з черги презентація т.зв. „Оскарів", нагород за найкращі здобутки в американській кінематографії. Найкращим фільмом 1974-го року признано „Ґадфадер, Парт II". За найкращі відіграння головних роль здобули нагороди актриса Еллен Бирстин (фільм „Елис Дазен'т Лив Гір Енимор") та актор Арт Карні (фільм „Геррі енд Тонто"). Інґрід Берґман була нагороджена „Оскаром" як найкраща актриса в допоміжній ролі (фільм „Мирдер Он ди Орієнт Експресс"), а Роберт Де Ніро нагороджений за допоміжну ролю в „Ґадфадер, Парт II". Найкращим закордонним фільмом визнано італійську трагікомедію „Амаркорд". Френсис Форд Коппола здобув „Оскара" за його режисуру фільму „Ґадфадер, Парт II", а пісня „Ві Мей Невер Лав Лайк Дис Еґейн" із фільму „Ди Таверінґ Інферно" була признана найкращою піснею 1974-го року.

В Україні будують третю атомну електростанцію

Київ. — Газета „Радянська Україна" з 5 квітня інформує, що „у Миколаївській області почалося будівництво атомної електростанції, третьої на Україні. Вона буде складовою частиною майбутнього південно-українського енерґетичного комплексу".

Будівництвом черговоі електростанції займається трест „Донбасенерґобуд". Газета пише, що будівництво атомної електростанції почато „у степу Миколаївщини", не уточнюючи місця, підкреслюючи тільки, що там буде центр „енерґетичного комплексу, що живитиме струмом зростаючу промисловість Півдня України".

ПРЕДСТАВНИЦЯ ГОЛОВНОЇ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

єнтуватися на місці, якими шляхами йде допомога, серед яких обставин живуть і вчаться підопічні діти. Буде теж нагода поговорити з виховниками і зібрати від них заввагі та суґестії щодо дальшої стипендійної акції, її вдосконалення чи поширення на інші терени.

Разом з д-р Т. Савицькою відвідує Бразилію її дочка Гандзя, докторантка Колюмбійського університету, активна в кругах української американської молоді, щоб зустрінутися з своїми бразилійськими посестрами і побратимами та в безпосередньому контакті заохотити їх до науки і праці для української спільноти. Ота поїздка допоможе теж у деякій мірі бразилійським стипендистам зійтися разом, пізнати себе і вдержувати зв'язки між собою і на майбутнє, а для Головної Управи СУА вона дасть багато матеріялу для аналізи дотеперішньої акції і плянування на майбутнє.

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Шміґель і А. Лозинський.

Зв'язковою між Крайовим Комітетом „Року Жінки" та Екзекутивою УККА погодилася бути мгр. І. Рожанковська.

XII Конґрес Українського Конґресового Комітету Америки намічено відбути в 100-річчя українського поселення в ЗСА і 200-річчя проголошення Американської Незалежности в жовтні 1976 року в Ню Йорку. Це має бути Ювілейний Конґрес і його підготовка вимагатиме великих зусиль і праці. Точна дата буде устійнена на найближчому пленарному засіданні Екзекутиви УККА і затверджена Радою Директорів УККА.

Д-р В. Душник і И. Лисогір звітували про свою зустріч і розмови з представниками одного з найбільших престижевих університетів в Америці — Берклі в Каліфорнії, які відбулися в днях 6 і 7 березня ц. р. та про які вже були інформації в нашій пресі.

Голова Контрольної Комісії мгр. І. Винник предложив докладний звіт із фінансового стану Уківського Конґресового Комітету Америки. Контрольна Комісія в складі: І. Винника — голови, д-р В. Михайлова — заступника голови, інж. М. Семкнишина — секретаря та членів: д-ра В. Несторчука, пані Ст. Вовчак, д-ра І. Скальчука, Е. Попеля, І. Іванчука, в присутності членів Екзекутиви УККА—касирки мгр. Уляни Дячук, екзекутивного директоро мгра І. Базарка і книговода Е. Луцького переведа провірку фінансової діяльности УККА в днях 8 і 9 березня ц. р. Звіт буде розглянений на засіданні Ради Директорів, наради якої відбудуться в суботу, 26-го квітня, в Українському Інституті Америки. Згідно із поданим звітом, приходи УККА в 1974 році мали 140,033.33 дол., а розходи — 120,833.-11 дол. Звіт Контрольної Комісії подає докладну аналізу всіх розходів УККА. В закінченні Голова Контрольної Комісії ствердив, що господарка була ділова і ощадна у всіх видатках.

Президент УКК проф. Лев Е. Добрянський поруппив ряд справ, зв'язаних з діяльністю УККА у Вашингтоні. І так, в Конґресі внесено вже 12 нових резолюцій в справі проголошення „Дня Української Незалежности" президентом Фордом. Всі Відділи УККА повинні звертатися до своїх конґресменів і сенаторів з проханням піддержати цю резолюцію, як теж внести свої власні резолюції.

Американські кола, зацікавлені у піддержці екзильних груп в їх стараннях одержати членство в Міжнародній Організації Праці (ІЛО), повідомляють про постійний зріст аплікацій, включно з українською групою АБН в Мюнхені.

Офіційні кола у Вашингтоні сильно затривожені подіями в Південному В'єтнамі, що з черги може вплинути на зріст протикомуністичних настроїв в американському Уряді та серед американського народу.

„Тиждень Поневолених Народів" припадає цього року на тиждень 13-19 липня. Відділи УККА повинні вже тепер приготовляти відповідні програми.

Фінансовий звіт за час від 1 січня до 31 березня 1975 року подала касирка пані Уляна Дячук. В тому часі до каси УККА вплинуло 16,133.01 дол. Ці прибутки дозволили покрити всі рахунки, зв'язані із веденням праці УККА. Але ми зачали вже ремонт нашого Дому, що куплено разом із СУА, і видатки, зв'язані з цим, винесли суму дол. 3,285.92. Ці видатки будуть збільшуватися в міру поступу віднови Дому.

Рішено скликати надзвичайне засідання Ради Директорів УККА на суботу, 26 квітня ц. р.

Голова Крайового Комітету для Відзначення 200-ліття Американської Незалежности И. Лисогір поінформував про працю того Комітету. Діловий Комітет вибрав Комісії, які приступили до полагодження низки справ, зв'язаних із підготовкою української участи у всеамериканських імпрезах. Найближче засідання Ділового Комітету відбудеться 12 квітня ц. р., на якому Комісії складуть звіти із своєї праці.

В Ню Джерзі відбудеться...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ноші, українських перекусок і т.д.); друга частина Фестивалю відбудеться у величезному амфітеатрі, що має 5,000 сидячих місць та понад 4,000 місць під відкритим небом, на гористому піднесенні на траві. Її початок — 8-ма година вечора.

Дирекція стейтової організації-спонзора винесла українцям окрему подяку за минулорічний Фестиваль, за красу виступів та рекордову кількість учасників і глядачів. Але, як сказав голова Фестивального Комітету інж. Михайло Чайківський, — „рекорд це досягнення, але це також і нове зобов'язання, новий виклик", особливо — підкреслив він — „в час топтання української національної культури московським ворогом в Україні".

З часу започаткування мистецьких фестивалів різних етнічних груп в 1970-му році, від початкової кількости 6 фестивалів, їх кількість зросла тепер до 12. Ню Джерзі Гайвей Авторіті, спонзор етнічних мистецьких фестивалів, висловлює радість з того приводу, що дедалі, то більше етнічних спільнот Америки виявляють свої культурні досягнення і знайомлять із ними маси своїх земляків та американців різних походжень. Спонзор Другого Українського Фестивалю сподівається ще гарнішої мистецької української програми та ще більшої кількости гостей - глядачів) в „Гарден Стейт Артс Сентер" немає жадної паркувальної проблеми з автами). Спонзор також сподівається, що маси народу проведуть якнайприємніше і найцікавіше суботу 7-го червня, а діти та молодь матимуть ще одну добру нагоду знайомитися й пізнаватися не лише між собою, а й із великими культурними традиціями й осягами українського народу.

Карло Сачко переобраний...

(Продовження з 1-ої стор.)

ротких звітів членів управи, а відтак Степан Гавриш інформував про поодинокі ділянки праці цілости УНСоюзу в ювілейному році та подав плян організаційної праці Союзу і Округи на біжучий рік. Він також інформував про організаційні успіхи Округи за минулий 1974 рік, при чому висловив признання за приєднаних Округою 155 нових членів, забезпечених на 210,500 долярів. Він згадав про членів Клюбу Заслужених Союзовців, та Будівничих Союзу, яким вручив спеціяльні ювілейні відзнаки. Першу нагороду — золотий годинник одержав секретар 161 Відділу головний радний Андрій Джула за 10-літнє членство в „Клюбі Заслужених Союзовців", придбавши на протязі 10 років 306 нових членів. Він також одержав золоту відзнаку за придбаних 30 членів в ювілейному році. Золоту відзнаку одержав також секретар 276 Відділу Степан Іваницький за придбаних 28 членів. Срібні ювілейні відзнаки одержали секретар 113 Відділу Іван Ярчак за 22 члени, секретар 120 Відділу Володимир Рефт за 15 членів і секретар 53 Відділу Карло Сачко за 12 членів.

Запрошений до слова головний радний Андрій Джула інформував, що фільм з дедикації Української Будівлі — хмаросягу УНСоюзу в Джерзі Сіті буде висвітлений в більших місцевостях Округи. Зчерги відбулася загальна дискусія, в якій заторкнено ряд справ, зв'язаних з працею цілости Союзу і Округи.

В нарадах брав участь інж. Михайло Комічак і при цій нагоді головний організатор Степан Гавриш і головний радний Андрій Джула в імені Екзекутиви і Головного Уряду УНС вітали і ґратулювали йому за великі заслуги, за які обрано його „Заслуженим Діячем Року" (Мен оф ди ір.) Також зложено йому ґратуляції з нагоди 25-літнього ювілею української радіопрограми західньої Пенсильвенії, якої він є керівником і диктором.

Новообраний голова Карло Сачко, закриваючи збори, подякував приявним за участь, запевнив головного організатора, що доложить всіх зусиль, щоби Округа виконала річну квоту, яка виносить 180 членів, або 12 членів місячно. Він також пропонував, щоби відбути одноденний секретарський курс в Окрузі.

ПОДЯКА
ФУТБОЛЬНОМУ ТОВАРИСТВУ

Українсько-Американське Футбольне Товариство закупило більшу кількість книжок **„ТЕАТР-СТУДІЯ ЙОСИПА ГІРНЯКА І ОЛІМПІЇ ДОБРОВОЛЬСЬКОЇ"** для своїх заслужених діячів і бібліотек. Цей меценатський жест був неоцінимий у наших видавничих труднощах.

Тому від видавництва Нью-Йоркської Групи складаю Футбольному Товариству в Нью-Йорку найщирішу подяку.

Б. Бойчук

В невимовному смутку повідомляємо Родину, Знайомих і Приятелів, що в середу, 9-го квітня 1975 року, несподівано, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий і Незабутній ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

ПРОФ. Д-Р ВАСИЛЬ СТЕЦЮК

ПАНАХИДИ будуть відправлені в четвер і п'ятницю, 10-го і 11-го квітня 1975 року, о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Ковальчика, 129 Grand Street, Jersey City, N.J.

ПОХОРОН — в суботу, 12-го квітня 1975 року, о год. 9-ій ранку, з того ж похоронного заведення до церкви св. апп. Петра і Павла при Bentley Avenue в Jersey City, N.J., а після СЛУЖБИ БОЖОЇ на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
дружина — КВІТКА
син — ЮРКО з дружиною КАТЕЮ
внук — МАРЧИК
сестри: МАРІЯ ПІДГОРОДЕЦЬКА
ГАЛИНА з донькою ЛІДОЮ і зятем ОЛЕГОМ в Україні
та близька і дальша Родина в ЗСА, Канаді, Европі і на Рідних Землях

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ІМ. ШЕВЧЕНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗСА
і
ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ

в глибокому смутку повідомляють Членство і Прихильників української вільної науки, що 9-го квітня 1975 року відійшов у Вічність на 65-му році життя

ПРОФ. Д-Р ВАСИЛЬ СТЕЦЮК

дійсний член НТШ, професор і кол. керівник Відділу клясичної Філології Сітон Голл Університету, довголітній генеральний секретар Головної Ради НТШ, член Президії НТШ в ЗСА, кол. науковий секретар НТШ в ЗСА, голова Мовознавчої Комісії НТШ, секретар Філологічної Секції НТШ, професор Українського Вільного Університету і член Делеґатури УВУ в ЗСА, співробітник Енциклопедії Українознавства, кол. редактор Записок НТШ, видатний педагог, директор Курсів Українознавства та член Іспитової Комісії Шкіл Українознавства, визначний клясичний філолог і автор наукових праць, зокрема „Історичної граматики латинської мови", активний суспільно-громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Дружині Покійного, Синові та Рідні, складаємо щирі слова співчуття у їх тяжкому горю.

Ділимося з усім Членством Фонду Катедр Українознавства і Громадянством сумною вісткою,

що у вівторок, 8-го квітня 1975 року відійшов у Вічність, після довгої і важкої недуги

бл. п.

ВОЛОДИМИР ЮРКОВСЬКИЙ

уродженець села Мушкатівка, повіт Борщів, Західня Україна визначний громадянин і патріот, ветеран Американської Армії у першій світовій війні, комерсант і неперевершений досі меценат ФКУ. Покійний прожив 87 років і прийняв Св. Тайни.

ПАНАХИДА буде відправлена у п'ятницю, 11-го квітня 1975 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. у Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН у суботу, 12-го квітня 1975 року о год. 9-ій рано, з церкви Всіх Святих (206 Схід 11-та вул. — біля 3-ої Авеню) у Ню Йорку на український православний цвинтар св. Андрея у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Пам'ять про Покійного житиме вічно серед вдячних українських поколінь.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА і УПРАВА
ВІДДІЛУ ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА
у НЮ ЙОРКУ
та
ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО
ІНСТИТУТУ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Замість квітів на могилу Покійний завжди просив складати пожертви на Українські Студії в Гарвардському Університеті і на ту ціль віддав увесь труд — майно свого життя.

В далекім тихім Сан Дієго

В неділю, 19 січня ц. р. наша громада відсвяткувала день Української Державности та Соборности. Свято зорганізував, та ним проводив, наш голова Богдан Климкович. Андрій Китастий виконав на бандурі американський гимн, а після того Климкович відчитав проклямацію мейора міста Піт Вілсона котрою мейор, перший раз в історії міста Сан Дієго, проголосив 22-го січня Українським Днем. В дальшім ході програми, Б. Климкович, Н. Климкович, В Скоп, К. Бакай та О. Герега, виконали відповідну до оказії патріотичну рецитацію. Під час свята, була виставлена в декоративній обстановці, нова англомовна Енциклопедія Українознавства, котру для нашої молоді уфундував Іван Данильчук. По відспіванні національного гимну, учасник наших визвольних змагань, полковник Петро Кащенко, розповів про свої власні воєнні переживання. На закінчення свята, наші пані угостили зібраних кавою та печивом. Масовою участю у святі громадяни Сан Дієго виконали свій обов'язок.

В суботу, 22 лютого, гостювала в нас визначна українка пані Маруся Бек, що тепер завідує відділом інформації при УНРаді. Зібраному громадянству представив її пан Скоп, а привітальну промову сказав мистець слова Б. Климкович. Маруся Бек виголосила доповідь про нестерпне положення нашого народу в Україні, закликала помагати нашому центральному представництву домагатися нашої правди, і шляхом інформації мобілізувати для нашої справи всі впливові сили світу.

На цьому вечорі виступив із словом також інший активіст д-р Лисюк з Лос Анджелес. Реагуючи на апель М. Бек, присутні зложили 144,00 дол. для підтримки праці УНР-ади.

В неділю, 16 березня, наша громада відсвяткувала Свято Шевченка, яке з усіх національних свят найсильніше пов'язує нас з рідним краєм. Цього року в нас Свято вийшло більш величаво як у минулму, бо була це перша імпреза в новій парохіяльній залі. Програму Свята уложили культ-освітний референт Ярослав Сисин, та артист Богдан Климкович. Рецитації поезій Шевченка переплітались із співом його дум, нашим славним хором під дириґентурою проф. Кондратенка.

Рецитації виконали: Б. Климкович та Н. Скоп, (при фортепіяні В. Матіяш). Вшановано найбільшого Українця майже стовідсотковою присутністю нашого грмадянства й гостей.

М. К.

Збори СУМА у Вилимантик

Хоча 2-го лютого погода не дописала, бо повіяло холодним вітром і сніг прикрив дороги, то все таки у Вилимантику, стейт Коннектикат, в Народному Домі зібралась чимала громада сумівців та гостей, щоб відбути загальні збори Осередку ім. Симона Петлюри. Це переважно була сумівська молодь, що у проводі з молодою управою прийшла підсумувати свою цілорічну працю та обрати нову Управу Осередку.

Прийшли й старші сумівці, щоб послухати досягнень молоді, оцінити пророблене і порадитися про те, що треба зробити в майбутньому.

Збори відкрив голова Осередку п. Мотиль. Обрану зборами Президію очолив Михайло Тимків, а секретарював п. Шулевський. Предсідник запросив до столу Почесну Президію, яка складалась з місцивого пароха о. Назаревича, представника Головної Управи СУМА та інших заслужених громадян і представників місцевих організацій з головою УККА включно.

Звіти уступаючої управи: голови п. Мотиля, Організаційної референтки Ірени Здирко, Булавного та інших членів управи виявили, що ці молоді люди (вік 18 - 22) вив'язалися зі своїх обов'язків цілком задовільно.

Тут діяв і діє далі невеличкий але гарний сумівський дівочий хор під орудою Ірени Здирко, який заповняв програми всіх національних свят, що відбувались у цій громаді досі.

Осередок брав участь у всіх офіційних святкуваннях, парадах, що їх влаштовало місто Вилимантик, у всенаціональній маніфестації в обороні Мороза у Вашинґтоні та в усіх імпрезах на Оселі СУМА в Елленвіл. Управа також не залишалася позаду з фінансовим зобов'язанням, бо всі членські внески були зібрані і вислані до Головної Управи разом з іншими вплатами. Вони не забули й про церкву, де пишається вітраж св. Архистратига Михаїла, уфундований Осередком разом з іншими організаціями.

Після звітів уступаюча управа одержала заслужене схвалення і позитивну оцінку від усіх присутніх.

Нову управу Осередку очолила Ірена Здирко. У своїх виступах о. Назаревич і п. Шулевський порушили проблему української мови та інші справи з виховної ділянки, а представник Головної управи говорив про ідейність та потребу активної праці для допомоги боротьби в Україні. Ірена Здирко від імені молоді в свою чергу виявила зрозуміння до цих справ та охоту до дальшої праці на добро СУМА, Церкви, української громади та українського народу.

Предсідник Михайло Тимків закрив загальні збори і гучна пісня „Непора, не пора" зі своїми словами „нам пора для України жить..." пронеслась по залі, западаючи кожному в душу, збуджуючи надію, що наша молодь, під вмілим спрямовуванням піде дорогою, яку визначують повищі слова великого Івана Франка.

Т. М.

Започаткували Рік Чупринки-Шухевича і Рік Української Жінки в Бінгемтоні

Панахидою, поминальними Зборами громадянства і схваленням резолюції в обороні Валентина Мороза, Леоніда Плюща, Юрія Шухевича та всіх політичних в'язнів в московській тюрмі народів, пересланої през. Фордові, сенаторам і конгресменам, відзначила українська громада в Бінгемтоні, Н. Й. 25-ті роковини геройської смерти Командира УПА, сл. п. ген. хор. Тараса Чупринки-Шухевича і вшанувала пам'ять українських жінок-героїнь

За почином Відділу ООЧСУ, у співдії з Відділом Союзу Українок Америки в Бінгемтоні, Н. Й., була відправлена є суботу, дня 1-го березня ц. р. Панахида в українській католицькій церкві Найсвятішого Серця і відбулися поминальні збори громадянства, у 25-ті роковини смерти Командира УПА, сл. п. ген. хор. Тараса Чупринки-Шухевича, та для відзначення пам'яті українських жінок-героїнь.

Після Панахиди, яку відправив парох о. Шевчук, ЧСВВ, вібулися у парох. залі поминальні збори громадянства. Їх відкрив заст. голови Відділу, ООЧСУ полк. І. Мороз, а після вшанування Героїв одно-хвилинною мовчанкою, голова Відділу ООЧСУ, маестро Є. Курило виступив із доповіддю. Він, насвітлив велич і значіння постаті сл. п. Тараса Чупринки-Шухевича у Визвольних Змаганнях українського народу, згадав про українських жінок-героїнь (О. Басараб, О. Телігу, В. Бабенко, Г. Столяр, О. Сухецьку, Л. Гайдукевич, А. Горську та інших), зупиняючись на 500 безіменних, замордованих москалями в Кінгірі, і ствердив, що невистарчить сказати: ми помолилися за них, були на поминальних сходинах і вшанували їх пам'ять. Постать Чупринки-Шухевича, — мусить стояти перед нашими очима усе наше життя. Геройські діла Українських Героїн і Героїв, мусять бути моттом у вирощуванні нового українського покоління, у формовані характерів наших дітей, у збагачуванні душі української людини. Доповідач говорив також вичерпно про нескорених і одержимих в Україні.

Після доповіді, Є. Курило повідомив, що у співдії з Відділом Союзу Українок Америки, і УККА, Відділ ООЧСУ покличе в найближчому часі Громадський Комітет Року Тараса Чупринки-Шухевича і Року Української Жінки, який виготовить пляни і займеться їхньою реалізацією, щоб в 1975 році можна було влаштувати ряд доповідей, маніфестацій, тощо.

Схваленням резолюції, яку переслано през. Фордові, сенаторам і конгресманам, та відспіванням „Не пора..." закінчено ці поминальні збори громадянства.

Місцевий щоденник „Сан Бюлетен" помістив в ч. з 3-го березня ц. р. новинку про протест українців в обороні Мороза, Плюща та інших політичних в'язнів в Совєтському Союзі.

(КЄЯ)

Вечір У. Любович і М. Понеділка у Трой

Трой, Н. Й. — Заходом місцевого Гуртка Любителів Мистецтва, при фінансовій допомозі Асоціяції американських поетів і письменників, відбувся тут 2 березня ц. р. в Українському Домі авторський вечір письменниці ред. Уляни Любович, та письменника-гумориста Миколи Понеділка.

Голова ГЛМ, інж. М. Герець, привітав гостей з Ню Йорку теплими словами. Наперед Уляна Любович прочитала нарис з її казахстанських часів — „Новорічна пригода", у стилі її нарисів „Розкажу Вам про Казахстан". Потім прочитала зворушливий нарис про молодого, незвичайно талановитого скрипаля Михася, що міг би бути українським Паґаніні, якби не режим в СССР, який вислав його в тайги Сибіру. Потрясаюче враження викликав нарис про мандрівку по нашій Лемківщині в околицях колись чарівної Команчі. Описи „мертвого села" й „мертвого поля", несподівані появи колишнього власника хатини, що тричі денно молився перед своєю хатою й цілував її поріг, та зникав безслідно, як дух, — зворушив до сліз численних лемків на залі.

Поважний настрій „розрядив" погідний спомин „На приходстві у Стриганцях" (у Станиславівщині, недалеко Дністра) присвячений її своякові, письменникові Василеві Софронові Левицькому, у 75-річчя його життя і 50-річчя його письменницької творчости. Цей спомин з радісного дитинства, сповнений тугою за неповторним минулим, щирою теплотою й легким гумором — мабуть найбільше подобався, бо викликав сміх і оплески під час читання, а при кінці був нагороджений довготривалими оплесками.

Пізніше наша Гостя представила в гумористичній формі нашого письменника — гумориста Миколу Понеділка.

Мгр Анна Базар і Марія Зонич проспівали дует: „Київський вальс" Майбороди, та дві народні пісні: „Іванку" і „Ой, чий то кінь", при форт. супроводі Галі Мацюк. Відтак М. Зонич проспівала „Два кольори" Білаша при форт. супроводі І. Базара.

Неперевершений і безконкурейційний Микола Понеділок прочитав наперед зворушливий спомин про стрілецьку пісню, почуту вперше в 1941 р. на рідній Херсонщині, присвячений її творцеві, Романові Купчинському в його 80-річчя; гуморески „Злодій", „Розпач", „Осел", "Провінційна забава" та „Одруження".

Вкінці інж. М. Герець подякував милим Гостям, а членки ГЛМ, пані: Ольга й Катерина Тихоні та Емілія Качмар-Стюарт угощали приявних чаєм, кавою й солодким. Це вже четвертий з черги літературний вечір організований заходом Гуртка Любителів Мистецтва, що під проводом невтомного голови, інж. М. Гереця, плянує дальші культурні імпрези: концерт Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка 13-го травня в Олбані, Н. Йорк, та інші імпрези. Під час авторських вечорів звичайно продають книжки, однаке книжка У. Любович — „Розкажу Вам про Казахстан" розійшлася, побажане її друге видання. Виявилося, що майже всі присутні мають останню книжку М. Понеділка „Ратуйте мою душу", що є доказом його популярности.

І. Дурбак

Зустріч бувших жителів Бойківщини у Філядельфії

Філядельфія (М. У). — Старанням Головної Управи і Філядельфійського Відділу Т-ва „Бойківщина", тут в неділю 2 березня ц. р. о год. 3-й по полудні в Авдиторії церкви Царя Христа при Каюґа і 17-ій вул. відбулася дуже вдала Зустріч б. мешканців Бойківщини. Близько 200 осіб взяло участь в Зустрічі. Д-р Петро Федорів, голова Комітету відкрив Зустрічі та передав її провід д-рові Миколі Ценкові. Програму започаткували Леся Ганас і Христя Головчак деклямацією вірша Б. Кравцева. Відповідну, добре приготовану промову, виголосив голова Гол. Управи мгр Мирон Утриско, з'ясовуючи важливі завдання і діяльність Товариства. Відоме вокальне тріо „Соловейки" під керівництвом і при акомпаніяменті проф. Зої Маркович відспівало чотири народні пісні. Рецитаторка Клавдія Гош відчитала настроєву новелю В. Луцева „Обрії". Музичний квартет з Трентону під кер. Дарії Кузик відограв Романс — Щуровського, Серенаду Моцарта і Фантазію на тему „Верховино" — Шольца. Першу частину програми закінчив актор Роман Тимчук з Ню Йорку фейлетоном „Гриби", виголошеним бойківською говіркою. В перерві пані з Комітету подали смачну перекуску, під час якої приявні проводили мило час в товариській атмосфері. Маляр з Бойківщини Стефан Рожок жертвував на льотерію великий образ з гірським красвидом вартости 300 дол. На цей образ рішено перевести спеціяльну льотерію. Дальші фанти на льотерію жертвували Михайло Дуцилович: Довбуша і Ганусей, дві платівки з бойківськими мелодіями; на виграші була теж книжка „Літературна Бойківщина". Між приявними на Зустрічі були о сов. Василь Головінський з дружиною — відомою бойківською письменницею, о. професор Станислав Дашо почесний голова Т-та „Бойківщина", інж. Роман Кравців представник „Провідіння", проф. Володимир Мацьків секретар Тернопільського Комітету, Наталя Лопатинська від СУА та цілий ряд представників від інших Товариств і Комітетів.

В другій половині програми актор Роман Тимчук виголосив нарис бойківською говіркою „Дики в булях". Вокальний Ансамбль 10 Відділу СУА під кер. Інни Черняхівської, б. оперної співачки, відспівав три настроєві українські пісні. На закінчення програми виступила член Гол. Управи Язичинська зі своїм репертуаром. Цікаву мистецьку програму приявні вітали р'ясними оплесками.

Голова Гол. Управи подякував д-рові М. Ценкові за вміле ведення програми, а Комітетові паням за гостину.

Для розваги гостей на залі були влаштовані виставки церковного будівництва і народнього мистецтва.

ТАРЗАН, Ч. 7284. Тарзан вбиває ворога

„Тієї ночі, коли воїн спав на дереві, то я стежив за ним із вищого місця... Мою увагу притягали його лук і стріли..."

„Коли він пробудився, то був заскочений тим, що не міг знайти своєї зброї! Він попрямував до свого села..."

„Але я заступив йому шлях... і ударом мого ножа пімстився за смерть Кали!!!"